

• 6410211 - ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410211	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ' Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεατρική μετάφραση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου (ΜΕΕ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	–		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική και ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL631/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα επικεντρώνεται στη θεατρική μετάφραση ως θεωρία και πράξη. Αρχικά, παρουσιάζονται οι κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της μετάφρασης θεατρικών έργων, όπως έχουν διατυπωθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών. Αναλύονται επίσης οι διαφοροποιήσεις της μεταφραστικής διαδικασίας από την απόδοση και τη διασκευή και γίνεται ιδιαίτερη μνεία στον δημιουργικό, επιτελεστικό και διαπολιτισμικό ρόλο του μεταφραστή. Στη συνέχεια, οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται στην πράξη με τις επιταγές του προφερόμενου επί σκηνής λόγου, μέσα από την ατομική και ομαδική μετάφραση αντιπροσωπευτικών δειγμάτων της γαλλικής και γαλλόφωνης δραματουργίας, από την τραγωδία του κλασικισμού μέχρι το σύγχρονο δράμα. Πιο συγκεκριμένα, σε επίπεδο εφαρμογών, ασκούνται στη μετάφραση διαλογικών μερών, σκηνικών οδηγιών και θεατρικών μονολόγων, εντοπίζοντας και κατηγοριοποιώντας τις κύριες μεταφραστικές προκλήσεις που χαρακτηρίζουν το εκάστοτε κείμενο-πηγή. Επιπλέον, καλούνται να προσδιορίσουν θεωρητικά τη στρατηγική την οποία υιοθετούν, καθώς και να σχολιάσουν τις επί μέρους μεταφραστικές τεχνικές τις οποίες επιλέγουν ανά περίπτωση.</p>

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες

- Θα γνωρίζουν τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της μετάφρασης θεάτρου, με επίκεντρο τον επιτελεστικό-διαπολιτισμικό ρόλο του μεταφραστή ως δημιουργού
  - Θα έχουν εξοικειωθεί με τις επιταγές του θεατρικού λόγου και τα χαρακτηριστικά θεατρικών έργων που ανήκουν σε διαφορετικά ρεύματα και τεχνοτροπίες
  - Θα μπορούν να επιλέγουν και να σχολιάζουν κριτικά τη στρατηγική και τις μεταφραστικές τεχνικές που θα εφαρμόσουν, βάσει κριτηρίων τα οποία συνδέονται με τη σκηνική πράξη
  - αλλά και να προσδιορίζουν τα εκάστοτε πιθανά «όρια» ανάμεσα στη μετάφραση, την απόδοση και τη διασκευή.
- Στο πλαίσιο αυτό, ασκούνται στην ατομική και την ομαδική μεταφραστική εργασία.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Άσκηση κριτικής σκέψης επί της μετάφρασης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πλάνο των 13 συνεδριών του μαθήματος:

1. Θεατρική μετάφραση: Λογοτεχνικά ρεύματα και θέατρο στη Γαλλία. Πανόραμα θεωρητικών προσεγγίσεων.
2. Στοιχεία ιστορίας της θεατρικής μετάφρασης στην Ελλάδα: Ο μεταφραστής και η διαπολιτισμική μεσολάβηση στο θέατρο. Ο δημιουργικός ρόλος του μεταφραστή κατά Venuti.
3. Το ζήτημα της μετάφρασης, της απόδοσης και της διασκευής. Οι επιταγές του θεατρικού λόγου: Στοχευμένη προφορικότητα και σκηνική οικονομία. Παραδείγματα και εφαρμογές.
4. Μεταφραστικός σχολιασμός: Στρατηγικές και τεχνικές κατά Vinay & Darbelnet και κατά Newmark. Παραδείγματα και εφαρμογές.
5. Μεταφραστική πράξη: 17^{ος} αιώνας (τραγωδία/κωμωδία).
6. Μεταφραστική πράξη: 18^{ος} αιώνας.
7. Μεταφραστική πράξη: 19^{ος} αιώνας.
8. Μεταφραστική πράξη: Το θέατρο του Μεσοπολέμου.
9. Μεταφραστική πράξη: Το θέατρο του Παραλόγου.
10. Μεταφραστική πράξη: Το γαλλικό θέατρο 1980-2000.
11. Μεταφραστική πράξη: Το γαλλικό θέατρο του 21^{ου} αιώνα.
12. Εφαρμογές με επίκεντρο τη μετάφραση των σκηνικών οδηγιών.
13. Εφαρμογές με επίκεντρο τη μετάφραση αποσπασμάτων θεατρικών μονολόγων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση στη διδασκαλία (ηλεκτρονικά λεξικά) κατά τη μεταφραστική πράξη. Παρουσιάσεις - διδασκαλία με προβολή διαφανειών (Powerpoint) Θεωρητικό υλικό και εφαρμογές (ασκήσεις μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class του ΕΚΠΑ). Επικοινωνία με τους φοιτητές (e-mail, e-class)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	29
	Διαδραστική διδασκαλία	10
	Προετοιμασία εργασιών	30
	Εκπόνηση εργασιών	30
	Αυτοτελής μελέτη	21
	Συνεργασία	5
	Σύνολο μαθήματος	125 ωρών
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Γαλλική και Ελληνική Τελική εξέταση: Το μάθημα εξετάζεται με γραπτή εξέταση. Συνοπολογίζεται η συμμετοχή στις δραστηριότητες στην τάξη. <i>Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.</i>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bassnett, S., «Translating for the Theatre: The Case Against Performability» στο TTR (Traduction, Terminologie, Production), IV, 1, pp. 99-111, 1991 <https://www.erudit.org/fr/revues/ttr/1991-v4-n1-ttr1474/037084ar.pdf>

Bassnett, S., «Ways through the Labyrinth: Strategies and Methods for Translating Theatre Texts», στο Theo Hermans (επιμ.), *The Manipulation of Literature*, London, Croom Helm; New York, St Martin's, 1985, pp. 87-102.

Bensimon, P. (επιμ.), *Traduire le dialogue. Traduire les textes de théâtre, Palimpsestes, revue de traduction*, τχ. 1, 1987 <https://doi.org/10.4000/palimpsestes.150>

Bensimon, P. (επιμ.), *De la lettre à l'esprit : traduction ou adaptation ?*, Palimpsestes, revue de traduction, τχ. 16, 2004. <https://doi.org/10.4000/palimpsestes.1585>

Déprats, J.-M., «Traduire Shakespeare pour le théâtre ?», στο *Traduire le dialogue. Traduire les textes de théâtre, Palimpsestes* (1), τχ. 63, 1987, <https://journals.openedition.org/palimpsestes/161>

Mounin, G., «La traduction au théâtre », *Babel* 14, Budapest, 1968, σ. 7-11.

Newmark, P., *A Textbook of Translation*, Prentice Hall, New York, 1988.

Pavis, P., « Problems of Translation for Stage : Intercultural and Post-Modern Theatre», στο Hanna Scolnicov - Peter Holland (eds), *The Play out of Context: Transferring Plays from Culture to Culture*, Cambridge, Cambridge University Press 1989, pp. 25-45.

Pavis, P., *Le théâtre au croisement des cultures*, Paris, José Corti, 1990.

Pavis, P., *Λεξικό του Θεάτρου*, μτφ. Αγνή Στρομπούλη, Γεωργουσόπουλος, Αθήνα, Gutenberg, 2006 [τίτλος πρωτοτύπου: *Dictionnaire du théâtre*, Paris, Armand Collin, 2004).

Πούχνερ, Β., «Για μια θεωρία της θεατρικής μετάφρασης», στο: *Δραματουργικές αναζητήσεις. Πέντε μελετήματα*, Αθήνα 1995, 15-79, και πιο αναπτυγμένο (με τίτλο: «Μετάφραση ή διασκευή; Στα άδυτα της προσληπτικής διαδικασίας») στο: *Κερκίδες και Διαζώματα*, Ηρόδοτος, Αθήνα, 2016, 103-146.

Venuti, L., *Contra Instrumentalism: A translation polemic*, Lincoln, University of Nebraska Press, 2019.

Vinay J-P - Darbelnet, J., *Stylistique comparée du français et de l'anglais*, Paris, Didier, 1964.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

<https://www.atlas-citl.org/06-e-assises-de-la-traduction-litteraire-arles-1989/>

<https://journals.openedition.org/traduire/198>

<http://www.theatresdumonde.com/numero28.html>

Σύγγραμμα στον ΚΑΛΛΙΠΟ:

Δημητρούλια Ξανθίππη, Κεντρωτής Γιώργος, *Λογοτεχνική μετάφραση-θεωρία και πράξη*, Κάλλιπος, Αθήνα, 2015, κεφ. 6 <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5257>